

13**WYROK**

z dnia 13 stycznia 2009 r.

w sprawie z odwołania Ultimo Sp. z o.o. we Wrocławiu przeciwko Prezesowi UOKiK
(Sygn. akt XVII Ama 26/08)

Sąd Okręgowy w Warszawie - Wydział XVII Ochrony Konkurencji i Konsumentów po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2009 r. w Warszawie na rozprawie sprawy z odwołania ULTIMO Sp. z o.o. we Wrocławiu przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez ULTIMO Sp. z o.o. we Wrocławiu, wydał 31 grudnia 2007 r. decyzję administracyjną Nr DDK-23/2007.

W Decyzji Prezes UOKiK:

- I. Na podstawie art. 26 ust. 1 w zw. z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), (dalej „Ustawa”), uznał za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki ULTIMO polegające na: nierzetelnym wskazywaniu w pismach wzywających konsumentów do zapłaty ewentualnych kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w szczególności przez umieszczanie w pismach haseł, iż dłużnik zostanie obciążony wszelkimi kosztami postępowania sądowego i komorniczego; umieszczaniu w treści pism kierowanych do konsumentów informacji o wizycie Inspektora Działu Windykacji Bezpośredniej w celu przygotowania raportu obejmującego składniki stanu majątkowego, co mogło wprowadzać w błąd poprzez powodowanie u konsumentów wrażenia, że podmiot inny niż sąd może zobowiązać dłużnika do wyjawienia majątku oraz mogło zmierzać do wykorzystania stanu obawy i poczucia lęku o swoje dobra, a tym samym wywierać na konsumentach presję psychiczną prowadzącą do podejmowania działania zgodnego z wolą ULTIMO; umieszczaniu w treści pism kierowanych do konsumentów informacji sugerujących konsumentom, którzy podnieśli zarzut przedawnienia należności, iż w świetle zawartych umów i historii spłaty zadłużenia są oni wciąż - przy zastrzeżeniu możliwości przymusowego wyegzekwowania roszczeń - zobowiązani do ich spłaty; umieszczaniu w treści pism kierowanych do konsumentów informacji o zamieszczeniu danych dłużnika w Biurze Informacji Kredytowej, ze wskazaniem, że pozbawi to konsumenta możliwości korzystania z usług: instytucji bankowych, operatorów telefonii stacjonarnej i komórkowej itd., co mogło wprowadzać konsumentów w błąd poprzez jednoznaczne stwierdzenie, iż sam fakt umieszczenia danych konsumentów w Biurze Informacji Kredytowej pozbawi ich możliwości korzystania z usług ww. instytucji; co naruszało obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 Ustawy oraz obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów, o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.), (dalej „Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej”) i nakazał zaniechanie ich stosowania,
- II. Na podstawie art. 26 ust. 1 w zw. z art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy Prezes UOKiK uznał za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki ULTIMO, polegające na: braku podawania w pismach wzywających dłużnika do zapłaty danych pozwalających na identyfikację długu, w szczególności podstawy prawnej (umownej) powstania zobowiązania oraz okresu, za jaki wierzyciel domaga się zapłaty długu przy zobowiązaniach o charakterze ciągłym, uniemożliwiając tym samym konsumentowi identyfikację długu; powiększaniu sumy zadłużenia o koszty prowadzonych czynności windykacyjnych, co może wywierać u konsumentów presję psychiczną prowadzącą do podejmowania działania zgodnego z wolą ULTIMO, co naruszało obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów, o którym mowa w art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i nakazał zaniechania ich stosowania;
- III. Na podstawie art. 27 ust. 2 w zw. z art. 27 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy Prezes UOKiK uznał za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki ULTIMO, polegające na: a) umieszczaniu w pismach kierowanych do konsumentów informacji o nieuchronności wydania przez sąd tytułu wykonawczego poprzez nierzetelne zacytowanie art. 479l Kpc, co mogło stanowić działanie mające na celu zastraszenie oraz wywarcie u konsumentów presji psychicznej prowadzącej do podejmowania działania zgodnego z wolą ULTIMO; b) kierowaniu do konsumentów pism zatytułowanych Postępowanie egzekucyjne, co może wprowadzać w błąd poprzez powodowanie u konsumentów wrażenia, iż zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne i powodować tym samym stan obawy o swoje dobra oraz wywierać presję psychiczną do działania zgodnego z wolą ULTIMO; co naruszało obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 Ustawy oraz obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów, o którym mowa w art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i stwierdził zaniechanie ich stosowania: praktyki opisanej w pkt IIIa - z dniem 1 czerwca 2007 r., praktyki opisanej w pkt IIIb - z dniem 1 lipca 2006 r.
- IV. Na podstawie art. 27 ust. 2 w zw. z art. 27 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy Prezes UOKiK uznał za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki ULTIMO, polegające na: a) umieszczaniu w treści pism kierowanych do konsumentów informacji o wizycie Grupy Windykacji Terenowej, która będzie przeprowadzała windykacje bezpośrednią w miejscu zamieszkania lub pracy dłużnika, co może wzbudzać u konsumentów poczucie lęku, zagrożenia i obawę o utratę dobrego imienia w miejscu zamieszkania i zatrudnienia oraz zmierzać do wywarcia u konsumentów presji psychicznej prowadzącej do podejmowania działania zgodnego z wolą ULTIMO; b) umieszczaniu w pismach kierowanych do konsumentów informacji, iż brak spłaty przez konsumenta zadłużenia nosi znamiona przestępstwa wyłudzenia, określonego w art. 286 §1 kodeksu karnego oraz umieszczaniu w treści pism kierowanych do konsumentów informacji o możliwości złożenia do organów ścigania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, co mogło wzbudzać u konsumentów poczucie lęku o dobra osobiste oraz stanowić bezprawną groźbę mającą na celu wymuszenie określonego rozporządzenia swoim majątkiem; c) umieszczaniu w treści pism kierowanych do konsumentów informacji o wizycie windykatora terenowego, który w sposób szybki i bezwarunkowy wyegzekwuje dług, co mogło wywierać presję psychiczną u konsumentów oraz stwarzać poczucie zagrożenia o swoje dobra; co naruszało obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów, o którym mowa w art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i stwierdził zaniechanie ich stosowania: - praktyki opisanej w IVa - z dniem 1 sierpnia 2007 r. - praktyki opisanej w IVb - z dniem 1 lipca 2006 r. - praktyki opisanej w IVc - z dniem 1 lipca 2006 r.

- V. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 Ustawy, Prezes UOKiK nałożył na ULTIMO, karę pieniężną w wysokości 500.000 zł z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy, w zakresie określonym w punktach I-IV powyżej.
- VI. Na podstawie art. 105 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 83 Ustawy, odnośnie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na kierowaniu do konsumentów pism zatytułowanych Zobowiązanie do spłaty, przez podpisanie którego konsumenci zobowiązali się do spłaty zadłużenia przeterminowanego, co mogło stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu przepisu art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy, poprzez naruszenie przepisu art. 24 ust. 2 pkt 2 Ustawy i wynikającego z niego obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji o charakterze należności przedawnionej i braku możliwości przymusowego jej dochodzenia oraz przepisu art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i wynikającego z niego obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów i słuszych interesów konsumentów w związku z nierzetelnym informowaniem o charakterze należności przedawnionej i możliwości przymusowego jej dochodzenia - Prezes UOKiK umorzył postępowanie.

Prezes UOKiK w ww. decyzji dokonał następujących ustaleń i ocen.

ULTIMO prowadzi działalność gospodarczą polegającą na windykacji wierzytelności pieniężnych, jako zleceniobiorca wierzyciela pierwotnego lub jako zleceniobiorca nabywców wierzytelności - cesjonariuszy. Kontrahentami ULTIMO, na rzecz których dokonywane są czynności windykacyjne, są w dużej części przedsiębiorcy zawierający masowo umowy z konsumentami. Prowadząc czynności windykacyjne ULTIMO kontaktuje się z dłużnikiem listownie, przesyłając pisma wzywające do zapłaty, telefonicznie oraz poprzez osobisty kontakt dłużnika z indykatorami (windykacja bezpośrednia). W ramach kontaktu listownego z dłużnikiem, ULTIMO przesyła pisma wzywające dłużnika do zapłaty, propozycje ugodowe itp.

Wskutek analizy przedstawionych przez ULTIMO wzorów pism - wezwań wysyłanych do konsumentów oraz stosowanych procedur windykacji, Prezes UOKiK ustalił, iż: 1. ULTIMO nie podaje, wzywając dłużnika do zapłaty, danych pozwalających na identyfikację długu, w szczególności podstawy prawnej (umownej) powstania zobowiązania oraz okresu, za jaki wierzyciel domaga się zapłaty długu przy zobowiązaniach o charakterze ciągłym; 2. ULTIMO nierzetelnie podaje ewentualne koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, w szczególności przez umieszczanie w pismach haseł, iż dłużnik zostanie obciążony wszelkimi kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego; 3. ULTIMO w generowanych do konsumentów pismach podaje także informacje o wizycie Inspektora Działu Windykacji Bezpośredniej mającego za zadanie sporządzenie raportu zawierającego opis sytuacji, w jakiej znajduje się dłużnik oraz wykaz jego majątku; 4. ULTIMO w pismach kierowanych do konsumentów zamieszczała informację o wizycie Grupy Windykacji Terenowej, która będzie przeprowadzała windykację bezpośrednią w miejscu zamieszkania lub pracy dłużnika oraz że ULTIMO zaniechała stosowania tej praktyki z dniem 1 sierpnia 2007 r.; 5. ULTIMO w pismach kierowanych do konsumentów zamieszczała informację o wizycie windykatora terenowego, który w sposób szybki i bezwarunkowy wyegzekwuje dług oraz że ULTIMO zaniechała stosowania tej praktyki z dniem 1 lipca 2006 r.; 6. ULTIMO zastrzega sobie prawo powiększania sumy zadłużenia o koszty prowadzonych czynności windykacyjnych; 7. ULTIMO w kierowanych do konsumentów pismach zawiera informacje sugerujące konsumentom, którzy podnieśli zarzut przedawnienia należności, iż w świetle zawartych umów i historii spłaty zadłużenia są oni wciąż - przy zastrzeżeniu możliwości przymusowego wyegzekwowania roszczeń - zobowiązani do ich spłaty; 8. ULTIMO wysyła pisma zatytułowane Zobowiązanie do spłaty, których podpisanie może oznaczać zobowiązanie się konsumenta do spłaty zadłużenia przeterminowanego; 9. ULTIMO na etapie prowadzonej windykacji przedsądowej kierowanym do konsumentów pismom nadawała tytuł Postępowanie egzekucyjne oraz że ULTIMO zaniechała stosowania tej praktyki z dniem 1 lipca 2006 r.; 10. ULTIMO umieszczała w treści pism kierowanych do konsumentów informacje, iż brak spłaty zadłużenia wypełnia znamiona przestępstwa wyłudzenia, określonego w art. 286 §1 kodeksu karnego oraz o możliwości złożenia do prokuratury zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz że ULTIMO zaniechała stosowania tej praktyki z dniem 1 lipca 2006 r.; 11. ULTIMO w pismach informuje o zamieszczeniu danych konsumenta, jako dłużnika w Biurze Informacji Kredytowej, ze wskazaniem, że pozbawi to konsumenta możliwości korzystania z usług instytucji bankowych, operatorów telefonii stacjonarnej i komórkowej itd.; 12. ULTIMO w pismach kierowanych do konsumentów nierzetelnie powoływała się na art. 47916 Kpc, poprzez podanie informacji o nieuchronności wydania przez sąd tytułu wykonawczego oraz że ULTIMO zaniechała stosowania tej praktyki z dniem 1 czerwca 2007 r.

Badając praktykę polegającą na tym, że ULTIMO nie podaje, wzywając dłużnika do zapłaty, danych pozwalających na identyfikację długu, w szczególności podstawy prawnej (umownej) powstania zobowiązania oraz okresu, za jaki wierzyciel domaga się zapłaty długu przy zobowiązaniach o charakterze ciągłym, uniemożliwiają tym samym konsumentowi identyfikację długu, Prezes UOKiK nie podzielił stanowiska reprezentowanego przez ULTIMO w trakcie postępowania. W ocenie Prezesa UOKiK na ULTIMO ciąży obowiązek udzielenia wszelkich informacji w związku z kierowanym do dłużnika wezwaniem. Konsument nie może być zobowiązany do samodzielnego ustalania na własną rękę przedmiotu skierowanego do niego żądania, szczególnie odnosząc to do informacji tak podstawowych, jak dane pozwalające na identyfikację długu: nazwa wierzyciela, numery faktur, kwota należności głównej i dochodzonych odsetek, okres, za jaki wierzyciel domaga się zapłaty długu. Powyższa praktyka ULTIMO, zdaniem Prezesa UOKiK, narusza dobre obyczaje i słusze interesy konsumentów, a zatem przepis art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, co przesądziło o bezprawnym charakterze działań ULTIMO.

Badając praktykę polegającą na tym, że ULTIMO nierzetelnie podaje ewentualne koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, w szczególności przez umieszczanie w pismach haseł, iż dłużnik zostanie obciążony wszelkimi kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego, Prezes UOKiK uznał, iż kosztów postępowania sądowego i komorniczego nie można określić na etapie przedsądowej windykacji długu. O kosztach postępowania orzeka w każdym przypadku sąd, kończąc postępowanie w konkretnej sprawie, a o kosztach postępowania egzekucyjnego orzeka zaś komornik, albo sąd w zależności od tego, który z organów prowadzi egzekucję. Pomimo tego ULTIMO podaje przybliżone koszty postępowania sądowego i komorniczego w wysokości maksymalnej i najbardziej niekorzystnej dla konsumenta. Nie kwestionując faktu zamieszczania w pismach kierowanych do konsumentów ostrzeżenia o możliwości poniesienia przez dłużnika kosztów postępowania, Prezes UOKiK zwraca uwagę, na tendencyjność przekazywanych informacji oraz ich nierzetelność i niepełność, gdyż ULTIMO w szczególności nie informuje o mogących wystąpić korzystnych dla konsumenta okolicznościach przy orzekaniu o kosztach postępowania sądowego lub egzekucyjnego. Powyższa praktyka ULTIMO stanowi, zdaniem Prezesa UOKiK, naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 Ustawy) oraz narusza dobre obyczaje i słusze interesy konsumentów, a zatem przepis art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Badając praktykę polegającą na tym, że ULTIMO w generowanych do konsumentów pismach podaje także informacje o wizycie Inspektora Działu Windykacji Bezpośredniej mającego za zadanie sporządzenie raportu zawierającego opis sytuacji, w jakiej znajduje się dłużnik oraz wykaz jego majątku, Prezes UOKiK stanął na stanowisku, iż działania takie rodzą poważne zastrzeżenia, w szczególności z uwagi na brzmienie przepisów art. 913 i 914 Kpc, zgodnie z którymi wyjawienia majątku dłużnika może nakazać dłużnikowi jedynie sąd. ULTIMO nie jest podmiotem uprawnionym do sporządzania wykazu majątku dłużnika. W związku z powyższym, przedmiotowa

praktyka, stosowana przez ULTIMO nie znajduje uzasadnienia prawnego. Tego typu działanie stanowi zagrożenie dla interesów konsumentów rozumianych jako prawo do rzetelnej i pełnej informacji poprzez wprowadzanie w błąd, iż inny podmiot niż sąd, jest uprawniony do zobowiązania dłużników do wyjawienia ich majątku. Powyższa praktyka stanowi naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 Ustawy) oraz narusza dobre obyczaje i słusne interesy konsumentów, a zatem przepis art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Badając praktykę polegającą na tym, że ULTIMO zastrzega sobie prawo powiększania sumy zadłużenia o koszty prowadzonych czynności windykacyjnych, Prezes UOKiK stanął na stanowisku, że obciążanie konsumenta kosztami prowadzonej w stosunku do niego windykacji nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa. Przedmiotowa praktyka może nosić również znamiona zastraszania i może spowodować, iż konsument w obawie przed obciążeniem go dodatkowymi kosztami spełni to nienależne świadczenie. Tym samym, zdaniem Prezesa UOKiK, ULTIMO narusza postanowienia zawarte w Zasadach Dobrych Praktyk, Część V - Nieuczciwe praktyki niedozwolone firmom windykacyjnym - §96 pkt 12, które stanowią, iż nieuczciwą praktyką jest: pobieranie od dłużnika, bez tytułu prawnego wynikającego z zawartych umów bądź przepisów prawa, kwot tytułem opłat w związku z prowadzonymi działaniami windykacyjnymi. Powyższa praktyka narusza również dobre obyczaje i słusne interesy konsumentów, a zatem przepis art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Pomimo faktu, iż ULTIMO pismem z dnia 18 grudnia 2007 r. poinformowała Prezesa UOKiK o fakcie zaprzestania przedmiotowej praktyki, Prezes UOKiK mając na uwadze ogólność tego pisma (tj. brak wskazania daty, od której nastąpiło zaprzestanie stosowania przedmiotowej praktyki oraz brak uchwały, na którą ULTIMO powoływało się w przedmiotowym piśmie), mając na uwadze treść art. 27 ust. 3 Ustawy, uznał, iż brak jest dostatecznie uzasadnionych podstaw do uznania, iż ULTIMO zaprzestała stosowania przedmiotowej praktyki.

Badając praktykę polegającą na tym, że ULTIMO w kierowanych do konsumentów pismach zawiera informacje sugerujące konsumentom, którzy podnieśli zarzut przedawnienia należności, iż w świetle zawartych umów i historii spłaty zadłużenia są oni wciąż - przy zastrzeżeniu możliwości przymusowego wyegzekwowania roszczeń - zobowiązani do ich spłaty, Prezes UOKiK stanął na stanowisku, że domaganie się przez ULTIMO przedawnionej wierzytelności w sytuacji, kiedy konsument świadomy jest przysługujących mu praw i formalnie wyraża swą wiedzę w przedmiotowym zakresie, powołując się na zarzut przedawnienia, jest praktyką naruszającą § 69 i § 87 Zasad Dobrych Praktyk, zgodnie, z którymi ULTIMO zobowiązana jest zapewnić dłużnikom ochronę ich wszelkich praw, w tym zarzutów służących im wobec wierzycieli. Powyższa praktyka ULTIMO stanowi również naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 Ustawy) oraz narusza dobre obyczaje i słusne interesy konsumentów, a zatem przepis art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Pomimo faktu, iż ULTIMO pismem z dnia 28 maja 2007 r., złożyła w przedmiotowym zakresie Prezesowi UOKiK wyjaśnienia, przyznając jednocześnie, że nie wyklucza przypadków, w których konsumentowi przekazywana jest informacja, że mimo przedawnienia roszczenia, na którą to okoliczność konsument się powołuje, jest on zobowiązany do zapłaty, mając na uwadze treść art. 27 ust. 3 Ustawy; uznał, iż brak jest dostatecznie uzasadnionych podstaw do uznania, iż ULTIMO zaprzestała stosowania przedmiotowej praktyki.

Badając praktykę polegającą na tym, że ULTIMO wysyła pisma zatytułowane Zobowiązanie do spłaty, których podpisanie może oznaczać zobowiązanie się konsumenta do spłaty zadłużenia przeterminowanego, Prezes UOKiK zakwestionował działania ULTIMO w przedmiotowym zakresie, wskazując, że praktyka taka mogła naruszać zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu przepisu art. 24 ust. 2 pkt 2 Ustawy i wynikającego z niego obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji o charakterze należności przedawnionej i braku możliwości przymusowego jej dochodzenia oraz przepisu art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i wynikającego z niego obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów i słusnych interesów konsumentów w związku z nierzetelnym informowaniem o charakterze należności przedawnionej i możliwości przymusowego jej dochodzenia. Na podstawie dokonanych ustaleń faktycznych, Prezes UOKiK uznał, że w niniejszej sytuacji zachodzą przesłanki uzasadniające stwierdzenie bezprzedmiotowości postępowania administracyjnego we wskazanym zakresie, a w związku z tym konieczność wydania decyzji o umorzeniu postępowania zgodnie z art. 105 §1 Kpa w związku z art. 83 Ustawy.

Badając praktykę polegającą na tym, że ULTIMO w pismach informuje o zamieszczeniu danych konsumenta jako dłużnika w Biurze Informacji Kredytowej ze wskazaniem, że pozbawi to konsumenta możliwości korzystania z usług: instytucji bankowych, operatorów telefonii stacjonarnej i komórkowej itd., Prezes UOKiK stanął na stanowisku, iż umieszczanie w pismach do konsumentów informacji będącej treścią zarzutu należy zakwalifikować jako bezprawne. Ponadto informacja taka może wprowadzać konsumentów w błąd, gdyż zawiera jednoznaczne stwierdzenie, iż sam fakt umieszczenia danych w Biurze Informacji Kredytowej, pozbawi ich możliwości korzystania z usług instytucji w treści zarzutu. Takie działanie ULTIMO, stanowi naruszenie § 96 pkt. 3 i 8 Zasad Dobrych Praktyk, tj. używanie środków mających na celu zastraszanie dłużnika oraz przekazywanie nieprawdziwych informacji o konsekwencjach niezapłacenia długu. Powyższą praktyką ULTIMO stanowi również naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 Ustawy) oraz narusza dobre obyczaje i słusne interesy konsumentów, a zatem przepis art. 17 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Pomimo faktu, iż ULTIMO pismem z dnia 28 maja 2007 r., złożyła w przedmiotowym zakresie Prezesowi UOKiK wyjaśnienia, uzupełnione pismem z dnia 6 lipca 2007 r. Prezes UOKiK zauważył brak konsekwencji w działaniach ULTIMO i kontynuowanie przedmiotowej praktyki. Mając na uwadze treść art. 27 ust. 3 Ustawy, Prezes UOKiK uznał, iż brak jest dostatecznie uzasadnionych podstaw do uznania, iż ULTIMO zaprzestała stosowania przedmiotowej praktyki.

Prezes UOKiK ocenił, że istnieją przesłanki do nałożenia na ULTIMO kary pieniężnej. Te przesłanki są następujące: dopuszczanie się przez ULTIMO szeregu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, dopuszczenie się praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w sposób co najmniej nieumyślny i mający uciążliwy charakter dla konsumenta. Prezes UOKiK wymierzył karę w wysokości [...] przychodu ULTIMO w roku 2006, tj. w wysokości 500.000 zł [...] przy górnym pułapie 10% przychodu. Prezes UOKiK przy wymierzaniu ww. wysokości kary pieniężnej wziął pod uwagę okoliczność, że ULTIMO po raz pierwszy dopuściła się praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz podjęła działania zmierzające do zmiany lub wycofywania pism zawierających zakwestionowane treści.

ULTIMO złożyło odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK Nr DDK-23/2007 z 31 grudnia 2007 r. [...]

Sąd uznał ustalenia w zakresie stanu faktycznego zawarte w zaskarżonej decyzji za prawidłowe, znajdujące potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym i wobec tego uznał je za własne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

W myśl art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. W myśl postanowień dyrektywy 98/27/WE przez zbiorowe interesy konsumentów należy rozumieć interesy nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować. SN w orzeczeniu z 29 maja 2001 r. (OSNC 2002/1/13) wyraził pogląd, że pojęcie zbiorowych interesów konsumentów należy formułować w sposób abstrakcyjny, który to pogląd SOKiK podziela. Czyli uzasadniony jest wniosek, że jeżeli potencjalną daną praktykę przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach, to ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów.

Bezprawne działanie przedsiębiorcy to takie, które narusza obowiązujący porządek prawny. Art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zalicza do praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów m.in. naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

W niniejszej sprawie ULTIMO jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie odzyskiwania długów i podejmuje czynności zmierzające do polubownej zapłaty przez nich długów na terenie całego kraju. Czynności ULTIMO podejmowane w ww. zakresie, a w szczególności treść wezwań kierowanych do dłużników o zapłatę zaległych długów - jest to najczęstsza czynność ULTIMO - przy wykonywaniu działalności w zakresie windykacji długów powinna być zatem zgodna z obowiązującymi przepisami i przez to zapewniać konsumentom pełne, rzetelne i prawdziwe informacje na temat ich praw.

ULTIMO kierowała do konsumentów pisma stanowiące wezwania do zapłaty zaległych należności, w których informowała między innymi, że „Brak wpłaty w pierwszym terminie spowoduje podjęcie działań zmierzających do uzyskania tytułu egzekucyjnego, koszty postępowania sądowego w całości obciążają dłużnika”, „Brak wpłaty spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego, a następnie egzekucyjnego. W takiej sytuacji dłużnik dodatkowo obciążony zostanie kosztami postępowania sądowego i egzekucji komorniczej, które zostaną doliczone do kwoty powyższej zaległości”. Podane w tych wezwaniach informacje były zdaniem Sądu niepełne i nierzetelne. Powołano w tych informacjach najbardziej niekorzystne dla konsumenta rozliczenia kosztów w postępowaniu sądowym (tj. na podstawie art. 98 Kpc). Pominęto całkowicie możliwość innego rozliczenia kosztów w postępowaniu sądowym, tj. na podstawie art. 102 Kpc. Stosownie do art. 102 Kpc w przypadkach szczególnie uzasadnionych koszty postępowania mogą być zasądzone od dłużnika w części lub dłużnik może nie być w ogóle obciążony kosztami.

W ocenie Sądu, jeżeli ULTIMO zdecydowała się przekazać informację o kosztach postępowania sądowego uzyskania tytułu egzekucyjnego, to ta informacja powinna być pełna i rzetelna. W niniejszej sprawie treść informacji w tym zakresie nie spełnia wymogów pełnej i rzetelnej informacji ze względu na treść przepisów Kpc, a wobec tego narusza ona art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Tego rodzaju wezwania ULTIMO kierowała do konsumentów zastrzegając, że brak spłaty zadłużenia spowoduje nie tylko obciążenie kosztami postępowania sądowego, ale również egzekucji komorniczej. Informacje ULTIMO przekazywane konsumentom o obowiązku i wielkości tych kosztów przed wszczęciem postępowań sądowego i egzekucyjnego Sąd ocenił za nierzetelne i niepełne, czyli przekazywane z naruszeniem art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 170, 770 i art. 771 Kpc.

W miesiącach sierpniu, wrześniu i październiku 2005 r. konsument M.Sz. otrzymał wezwania od ULTIMO do zapłaty nieuiszczonych długów. W piśmie z 20 grudnia 2005 r. do ULTIMO Miejski Rzecznik Konsumentów powołał się na przedawnienie wymagalności ww. długów. 2 lutego 2006 r. ULTIMO skierowało ponowne wezwanie do konsumenta M.Sz. o zapłatę nieuiszczonych ww. długów, w którym to piśmie ULTIMO zawarła informację o prawie jej do prowadzenia postępowania sądowego, a następnie egzekucyjnego o treści „pomimo prób polubownego rozwiązania kwestii spłaty zadłużenia dłużnik M.Sz. nie wykazał woli współpracy. Na dzień dzisiejszy ULTIMO nie widzi innej możliwości rozwiązania tej sytuacji w inny sposób niż na drodze egzekucji sądowej”.

Sąd ustalił, że konsument podniósł nie tylko zarzut przedawnienia dochodzonych przez ULTIMO długów, ale nadto zwrócił się do Rzecznika Konsumentów ze skargą na ULTIMO w przedmiocie dochodzenia od niego przedawnionych należności. Mimo to ULTIMO wezwała konsumenta do spłaty tej należności zastrzegając, że będzie egzekwowała należności na drodze egzekucji sądowej. Oznacza to, że ULTIMO naruszając obowiązujący porządek prawny - art. 117 Kc (niemożność dochodzenia przedawnionych roszczeń, co do których dłużnik podniósł zarzut przedawnienia) - sugerowała konsumentowi, że ma jeszcze możliwość uzyskania od niego na drodze sądowej roszczeń przedawnionych. Stosownie do art. 117 Kc po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko któremu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia.

W tych okolicznościach sprawy Sąd ocenił, że ULTIMO przekazała w ww. wezwaniu nieprawdziwe informacje nieograniczonej ilości konsumentów o możliwości dochodzenia przedawnionych roszczeń, a zatem z naruszeniem art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

[...] W toku postępowania administracyjnego ULTIMO zawiadomiło, że podjęta została uchwała o nie egzekwowaniu kosztów windykacyjnych w imieniu i na rzecz wierzycieli wtórnych, co oznacza, że ULTIMO prowadząc windykację polubowną w zakresie zleconej obsługi portfeli wierzytelności pieniężnych nie będzie w imieniu wierzyciela wtórnego wzywała do zapłaty kosztów windykacji i ograniczy swe działania windykacyjne jedynie do dochodzenia kwot wierzytelności wynikających z umów stanowiących pierwotne źródło wierzytelności lub do kwot wynikających z ugód zawartych pomiędzy dłużnikiem a nabywcą wierzytelności (wierzycielem wtórnym) oraz należnych odsetek ustawowych. Do ww. pisma w toku postępowania administracyjnego nie została załączona ww. uchwała.

Uchwała z 14 grudnia 2007 r. Zarządu ULTIMO została załączona do odwołania ULTIMO od zaskarżonej decyzji i stanowi, że „§ 1 Zarząd postanowił odstąpić od prawa do naliczania kosztów windykacji, na portfelach przekazywanych ULTIMO sp. z o.o. do obsługi windykacyjnej tym samym ograniczając działania windykacyjne do dochodzenia kwot wierzytelności wynikających z umów stanowiących pierwotne źródło wierzytelności lub do kwot wynikających z zawieranych z dłużnikiem ugód.”

Stosownie do art. 27 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ciężar wykazania zaprzestania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów obciąża przedsiębiorcę, który się na to powołuje. Zaprzestanie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów to nie tylko przyznanie i ustalenie, że tej praktyki nie będzie się stosować, ale faktyczne zaniechanie jej stosowania. W niniejszej sprawie ULTIMO nie przedstawiło żadnych dowodów na potwierdzenie stosowania w praktyce przyjętej uchwały Zarządu z 14 grudnia 2007 r. Z tych względów zarzut ULTIMO zawarty w odwołaniu w przedmiocie nie stwierdzenia zaniechania ww. praktyki w zaskarżonej decyzji uznano za niezasadny.

W pismach kierowanych do dłużnika ULTIMO zawierało żądanie zapłaty nie tylko długu i odsetek, ale nadto kosztów postępowania windykacyjnego. W piśmie z 4 lipca 2007 r. ULTIMO podało nawet wielkość żądanej kwoty. Niewątpliwym jest, że żądanie świadczenia wymaga istnienia źródła stosunku zobowiązaniowego, którym mogą być: czynności prawne dwustronne (umowy), czynności prawne jednostronne (np. przyrzeczenie publiczne), z czynów niedozwolonych, z bezpodstawnego wzbogacenia, z prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia itd.

W niniejszej sprawie ULTIMO nie wykazało podstawy prawnej żądania od dłużnika zapłaty ww. kosztów postępowania windykacyjnego. W sprawie należało ocenić, że ULTIMO podejmuje czynności windykacyjne na podstawie umów zawieranych z wierzycielami. Z dłużnikami ULTIMO nie pozostaje w stosunku zobowiązaniowym. Pisma zatem, w których ULTIMO żąda zapłaty od dłużnika kosztów świadczonych usług przy windykacji długów są niezgodne z obowiązującym porządkiem prawnym i dotyczyły nieograniczonej ilości konsumentów, stanowią zatem praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Prezes UOKiK na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na ULTIMO karę pieniężną w wysokości 500.000 zł [...]. Sąd oceniając okoliczność sprawy przyjął, że kara pieniężna wymierzona przez Prezesa UOKiK nie jest wygórowana i jest współmierna do wagi stwierdzonych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej należy uwzględnić: okres, w którym stosowano praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, stopień naruszenia, okoliczności naruszenia, a także uprzednie naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

ULTIMO dopuściło się w swojej działalności gospodarczej wielu naruszeń zbiorowych interesów konsumentów stwierdzonych w zaskarżonej decyzji. Naruszeń tych dopuścił się przedsiębiorca, który od wielu lat prowadzi działalność windykacyjną w zakresie odzyskiwania niespłaconych długów i który prowadzi tę działalność na terenie całego kraju. Naruszenia zbiorowych interesów konsumentów przez ULTIMO polegały w większości wypadków na nie zapewnieniu konsumentom rzetelnej, pełnej, prawdziwej informacji o przysługujących im prawach. Informacja zaś stanowi jeden z najważniejszych instrumentów ochrony konsumentów w prawie. Chroni się ich właśnie dlatego, że są niewłaściwie poinformowani. Tylko bowiem należycie poinformowani konsumenci mogą samodzielnie i odpowiedzialnie podejmować decyzje.

Z tych względów Sąd ocenił, że ULTIMO dopuszczało się naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w bardzo znacznym stopniu i szerokim zakresie. Były one długotrwałe, wszystkie objętej oskarżeniem nie zostały zaniechane.

Natomiast zaniechanie części stwierdzonych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów następowało od 1 lipca 2006 r., tj. dopiero po wszczęciu przez Prezesa UOKiK postępowania wyjaśniającego w sprawie naruszenia przez ULTIMO zbiorowych interesów konsumentów.

Mając na względzie powyższe okoliczności oraz to, że stwierdzono po raz pierwszy naruszenie zbiorowych interesów konsumentów przez ULTIMO, zasadnie Prezes UOKiK wymierzył wysokość ww. kary pieniężnej.

Z tych względów i na podstawie art. 479^{31a} §1 Kpc oddalono odwołanie.

O kosztach postępowania postanowiono stosownie do art. 98 Kpc.